

БҮРЯТ - МОНГОЛ ОЙ УНЭН

ВКП(б)-гэй Обиномой, БМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горномой орган

№ 153 (3457) 1941 оной июлийн 2, среда СЭН 15 МУНГЭН

Фашистска добтологшодые үй бута сохие! Дайсанай сохилтодо эрид хатуу, гурбан дабхар сохилтоор харюусая!

ИЛАЛТЫЕ ТУЙЛАХА ХЭРЭГТЭЙ, БИДЭНЭРЭЙ ИЛАХАМНАЙ ЛАБТАЙ!

Манай орон дотор агууха патротиеска дэбжэлтэ болоо. Ороной ягэ нал бодолоор, нэгэ мэдэрэлээр, нэгэ дура хүсэлээр ажаллаа, үсэгэ ороноо хамгаалгын дай, "эхэ оронойгоо түлөө дай, тэрэнэйгэ нэрэ солын ба эрхэ сүлөөгэй түлөө дай оловоитэ ардые гүлээгээр хүдэлгөө. Тоноуул дээрмшэ, зутар шюураа хүсдөөр элрхэйлхэн муухай дайсан хадаа советскэ арадай тун нангин, тон үсэтэй мэдэрэлтэ дайраа. Арад зон угаа эхээр зэбүүрхэ. Фашистска шунхайшадые бие сохихо гэбэн хүсэжэ сусаршагуйгээр орьёло. Өөрынгөө тэнэг халааар хизаарашадан германска фашизм болбол ямар хүсэнэ эсэргүүсэн бодоноо ойлгоногүй. Энээнине үзэжэ мэдэхэ даа. Хүсэн түгэс гүлээгээр байгуулан хоёр зуун мянган советскэ арал болбол фашистска азмдэшадтэ зэбүүрхэн, төдөнине өөрынгөө түрэл газар дайда дээрхэ ламнан арилгахаар эрмэлзэжэ жагсаа.

Фронтнууд дээрэ Улаан Арминой героическа зоримгойгоор байлдажа байна. Дайн халахан эхэ дэжэ гэшэ, харин Наполеоние нажаалан германска тулюур нажаабаршадтай хүнхэнөөр туйладаг амжалтануудайн үе үгсрөө. Хүшине ба арал зонине зарлиг муухайгаар зобоож байһанайгаа түлөө, хорото добтолгынгоо түлөө харюусаха сэгын эрээ.

Агууха ороной илаха байһандаа баатар найдана. Советскэ гражданин бүхэн өөрынгөө эхэ ороние хизааргүйгээр инанган харана.

Махэтэ муухай фашистнуудай дөбтөлн орьбоние хаан, ороной оорыгөө ажалые үргэлжэлүүдээр. Ороной хүсэе хоёр гурба дахин шангадхаа. Өөрынгөө түрэл Улаан Армида, өөрынгөө түрэл Улан-Сэрэгэй Флотго эгэл архи жуу забалг угахын тулада ороной ажалтайгаа бүтөөсө дээшлүүдлэ. Бүхы үйлдээрээ сэрэгэй үйлдэри болгохын тулада, фронт дээршье, тылдэнь илалта туйлахын тулада худалариндэ, инженерно-техническэ худалариндэ ба албахагшад хүсээ гамлангүйгээр ажалланад.

Таряалан дээрэ колхознууд мун тиймэл шударгуу эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Ажалла гараараа ургуулан баян ургасамнай багшагар бумшгөөр эшлэжэ захалаа. Хомхой фашистнуудай хобтог иодонинь эвээдэмнай горьдосо. Гитлер Германияе яларалда хүргөө. Тэрэ хадаа Баруун Европны ороноудые тонол дээрмдээ. Харин мүнөө, советскэ таряашадтай талха таряалда горьдобо. Энэнь огто бүтэхэгүй!

Манай орон бага бэхи, илалта даа лаб байлана гэшэ. Илалта өөрөө эршэмтэй гэжэ манай арал мэдэнэ. Уезд хатуу ба шунята байлдаанда илалта туйлагдадаг гэшэ. Илахын тулада эрид зориг ба шөг габьяа, булад хатуу дүрэхүүл, жаяг заршам ба эмхитэй байдал, шударгуу эршэмтэй явдал ба революционно нэрэмжэ харэгтэй.

Дайсан хүсэтэй гэшэ. Тэрэнэй хүсые тоонгүй байжа болохогүй. Дайн болбол бүхы хүсээ шангад халхемнай, булад хатуу ба эрэлшиншине.

хэг зоримгой байхемнай эринэ. Манай баатар улаанармеецүүд, летчингууд, танкистнууд, буудашад, улаанфлотецүүд шэн габьяагай ба дайшалхы хатуу зоримгой ульгэр жэшээнүүдые үдэр бүхэндэ харуулад. Советскэ бүхы гражданинууд тиймэл байха ёшотой. Хүнгэхи амжалтанууд тухай бодолгоор халаагаа амаржа болохогүй.

Манай орон бэрхшээлтэй ба аюултай ушарнуудые үзөөд туршалан юм. Ороной тэрэн соогуур урлахан ба хатуужахан байна. Ленин-Сталиной парти болбол бэрхшээлүүдые дабажа, бүхы ардые хүмүүжүүлнэ.

Гражданска дайнай дурасхаалта жэлүүдтэ манай арал фронт дээршье, тылдэнь эрлэг зоримгойгоор ба эрид хатуугаар тэмсэһэн юм. Дайсанай техникэнь ардые айлгалагуй байгаа. Лаб илахабид гэжэ арал мэдэһэн. Худалариндэ ба таряашад өөбөднгөө, мун хуибуудынгэ ажабайдалай түлөө эхэ оронойгоо түлөө, тэрэнэйгөө нэрэ ба алтар солын түлөө аралын шэнги хүсэтэйгээр байлдахан юм.

Советскэ арал болбол бэрхшээлүүдые дабан, өөрынгөө шэн ажалые, оронойгоо обороние байгуулан ба горьдотшье, мун худалариндэ — бүхы ажалшадтай ажана амгалан байдалай үндэһэнүүрине түхээрһэн юм. Алхам бүхэндэ бэрхшээлүүд тохёолдог байгаа. Худалариндэ ба таряалд зорһонгоо туйлахын тулада; оронойгоо сэрэгэйнь хүсэ шадалай, мун тэрэнэйгөө ажалын ба культурина хүгээлттын үндэһэнүүри—хүсэн түгэс индустри байгуулахын тулада юушье гамнадагуй хэй.

Манай алдарт аравдэ бэрхшээлүүдээр айлаха юм бэшэ! Тэрэ хада илалтын хайшан гээд туйлагдадаг байһынь хашана. Илалтын өөрөө эрлэгтэй байһынь манай арал хайн мэдэнэ. Илалтые фронт дээрэ—дайнайшье фронт дээрэ, ажалайшье фронт дээрэ туйлаха хэрэгтэй.

Дайн хала эхилжэ байна гэшэ. Тэрэнэй дүүрэхэнь ойро бэшэ байжа магад. Зарим байлдаануудта манай туйлахан илалтанууд хадаа бидэнэрэй толгоёе эрьюудхэгуйнь лабтай. Хэдэн мянган хүдэй кабадацажа байһан ба агууха арадай ябуулжа байһан дайн—энэ хадаа түүхэтэ орьё тэмсэл гэшэ.

Илаха байһанаа бидэнэр лаб мэдэнэби. Зарим үенүүдэй ямаршье байгаа хаань, зарим байлдаануудай ямараршье дүүрээ хаань,— бидэнэр лаб илахабид!

Бидэнэр илахабид, юуб гэхэдэ, бидэ болбол эсэгэ ороноо хамгаалгын нангин дайе ябуулжа байнабид, манай хэрэг—үнэн гэшэ.

Бидэнэр илахабид, юуб гэхэдэ, ороной патриотическа хүсэн түгэс дура зоригөөр нэгдэн жагсагшай.

Бидэнэр илахабид, юуб гэхэдэ, падал түгэдэр Улаан Арминой хүсэтэй ба нэгдэнхэй; резервүүдтай барагташагуй бай; аралдйнай, сталинска правительствемнай дура зориг сусаршагуй шалга.

(«Правдынь» түрүү башгһзэ).

„ТАСС-эй СОНХОНУУД“

«ТАСС-эй сонхонууд» гаргагдажа эхилэ. Гражданска дайнай жэлүүдтэ «РОСТА-гэй сатирын сонхонуудые» гаргажа байһан Владимир Маяковский дайшалхы заншалые нэрлэжэ, московско уралзоёлолтод ба уршануудад болбол мүнөөдэрэй событине: Улаан Армиин шэн габьяата сэрэгүүдэй баатарлг хэрэгүүдые, фашистска эрлэгүүдтэ эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда болонон советскэ аралай ажалай ба дайшалхы габьяае хурса үгөөр ба уран зурагаар харуулажа байха, гитлеровскэ хүрэг булайтуудые мэртгэ сатраар ташуурлан хүнөөхэ зоршго табиба.

Энэ зорилгоор, уранзураашадтай хэдэн бригаданууд байгуулагдажа, тэрэнэй составта элвэе карикату-

ристнууд хүхэд М. Ч. Ремных, Кукрыниски, Б. Ефимов, К. Елизаров, А. Радаков, Н. Денисовский, Н. Радлов, Л. Генч ба бусад орьёсон байна. Уранзураашадтай дунда—сталинска шагналай лауреадууд Б. Югансон ба А. Герасимов, Г. Савицкий, В. Сварог, И. Соколов, С. Скаля, Д. Девека, Г. Рязский, П. Котов, А. Буинов бии. Уранзоёлолтод бригадада хүхэд С. Кирсанов, А. Ардов, Арго, Н. Адуев, А. Раскин ба М. Слободский орьёсо.

«ТАСС-эй сонхонууд» хадаа столицын зуугаад элдэб пунктнуудта—вокзал, станци метродо, томоноуд фабрика ба заводуудта, талмайнууд дээрэ ба рынок дээрэ, культурын ба амаралтын паркнуудта няагдаха юм. (ТАСС).

Эмэгтэй колхознигууд! Транкторые шудалагты, фронтдо ошоһон трактористнуудые халан холигты!

Оронойгоо обороние бүхэжүүлхэ указ

Үдэрэйгөө нормые заабал үлүүлэн дүүргэхэ, агууха оронойгоо оборонийн хүсэ шадалые улам саашадан бэхжүүлхэ гэбэн патриотическа худалариндэ дэбжэлтэ хаа хаанагуй үргэдэжэ байна.

Авторемзаводой (Улан-Удэ) худалариндэ ажалай үндэр бүтөөсэ туйланад. Жэшэнь, тус заводой шудалхын механическэ цехэй худалариндэ нүхэр Грязнов урдан үдэрэйгөө нормые 152 процент дүүргэдэг байһан аад, мүнөө 235 проц. дүүргэнэ; нөрмөө 229 процент дүүргэдэг стахановец нүх. Бадмаев нүүдэй 7-8 үдэртэ 234-240 процент хүрэтэр гүйсэдхэдэг болобо. Заводой суута стахановец нүх. Суханов үдэр бүри нормоёо 350 процент дүүргэнэ. Ингэжэ эрхэмээр ажаллагдаһые тоолохо болоо һаа тон олон бии.

Энэ заводой дурсагдаша цехионь харингаа түсөбье болээрһоонь урид 108,7 процент дүүргэ.

Заводой коллективтэй дунда нитэ-оборонийн худалариндэ нүүдэй үдэе элвэе найжаарба. Мүнөө 84 хүн ИВГ-гэй кружотто угаа элвэхитэйгээр хабаадасанад. Партийдна эхин организаци ба заводой дирекци болбол агитационно ойлгууламжын худалариндэ эршэмтэйгээр ябуулна, хаяхан агитаторнуудай семинар хэжэ, тэднэй ябуулха худалариндэ тухайда дэлгэрэнгы заагһар үгэдэг.

«Дайнай үдэе худалариндэ ба албахагшадтай худалариндэ сагай гурим тухайда» СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Указые заводой худалариндэ бүрин дүүрэн найшаабад.

Г. Нимбуев.

АРАДАЙ ГЕРОИН НЮТАГТА

СУСАНИНО. (Ярославска область). Эршүүд ба ахадүүнэрээ фронтдо үдэшһөн колхозник эхэнэрүүд тэнэнэрэй худалариндэ халан абанад. Хэдэн арбаад эхэнэрүүд трактористнууд болохоор бэлдэжэ байна. Дээдэ классуудай фурагшад убаа тариа ба овошч ууралгын үдэе тэднэрые хэрлэххынь колхозуудай правленинүүдтэ хандаба. Колхознигууд болбол аралдай герой Иван Сусанин тухай дурасхаалые бүхөөр ханажа яванд.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОНОО

(Үдэрэй мэдээсэл)

Июнид 29-эй нуни манай сэрэгтэй Мүрмэск, Двинск, Минск, Луцк тээнэ хатуу шанга байлдаа дэлгэрүүлжэ үргэлжэлхөөр байгаа.

Бусад зүг тээнэ ба фронтын бусад участогуудта разведчинүүд хүшин бэдэрхэ хэбэ. Мун, сэрэгүүдые шэнээр эмхидхэлгэ ба артиллерийскэ буудалдаанууд болонон байна.

Июнид 29-дэ дайсан болбол Карельскэ перешеегтэ манай гүрэнэй хилы дабажа орохоор хэдэ дахин хэдэбэ. Гэбшье, манай сэрэгүүд тэнэнэрэй урлаһан добтолоо, тэдэнэртэ эхэ гээлтэтэйгээр гэдэргэ сохихон байна.

Кекегольск тээнэ дайсан болбол ябаган сэрэгтэ 2 батальон шахуу хүсөөр, манай сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан позицинуудта эсэргүүдэ 3 дахин добтолоо хэбэ. Зүгөөр, дайсан 300 хүнөө алуулжа, гүрэнэй хилын сада тэе намнадаһан байна.

Мун энэ үдэр Выборск тээнэ дайсан үһэн далайн десант буудахаар хэдэбэ. Манай сэрэгүүд дайсанай десантын эрье дээрэ бууха зуурань усадхажа шадаа.

Июнид 29-дэ болоһон байлдаанай үдэе манай авиаци дайсанай 58 самолетые бутасохихон ба өөрынгоо 21 самолетые гээбэ.

Себеж райондо болоһон агаарай

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН УКАЗЫЕ БҮРИН БАЙШААБА

Улан-Удын пивозаводой үргэн хэрэгсэлэй эд бараа гаргаха цехэй, машинно-ванна ба хайрсат бүтөөлөг цехүүдэй худалариндэ дайнай үдэе худалариндэ ба албахагшадтай худалариндэ сагай гурим тухайда СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Указые зүбшэн хэлсэжэ найшааб. Энде үгэ хэлэгшад болбол тус Указые бүрин найшаагаад тусхайта уялануудые абаба.

Машинно-ванна цех завод дотороо түрүү ябана. Энэ цех хахад жэлэйгөө үйлдэрииндэ түсөбье 108 процент гүйсэдхэнэ. Цехэй стахановецүүд нүхэд Петушков, Матвеев ба бусад үдэрэйгөө даалгабаринуудые сагүргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө эдэнэр дайнай үдэе худалариндэ ба албахагшадтай худалариндэ сагай гурим тухай Указые зүбшэн хэлсэдэ шэнэнүүд уялануудые абаһан ба тэрэнэе дүүргэжэ ахилэ.

О. Гомбова.

Түмэрзамайхидай урялаар...

Селенгын уһанзамай пароходствын худалариндэ, албахагшад ба инженерно-техническэ худалариндэ Улан-Удын түмэрзамай урлал худалариндэ хандагые зүбшэн хэлсэжэ найшаагаад, квартална түсөбье үлүүлэн дүүргэхэ уялга абажа, тэрэнэе бөөдүүлжэ захалаа.

Суднозаһабарилгын заводой механическэ цехэй токарьнууд сутлынгаа нормонуудые сагүргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшэлхэдэ, токарь нүхэр Завозитин корпус болбосоруулга дээрэ худалариндэ зуураа, июнид 26-да үдэрэйгөө нормо 120 процент дүүргэ. Тэрэнэжэ, энэ үдэр токарь нүхэр Бельников тусхайта даалгабарна 150 процент, нүхэр Розенкиндэ—120 процент хүрэтэр түсэбөө гүйсэдхэбэд.

Н. Хазагаев.

Үндэр дээдэ патриотизм, эршэмтэй шударгуу амал

СВЕРДЛОВСК. 8 ба 9-дехи классуудай хургалдэ станотуудта худалариндэ Вороскын нэрэмжэтэ заводто ерөө. Басагад болбол бетонихон саг соо шухала мэргэжэлтэй болохобди гэжэ найдуулбад.

Үргэн хэрэгсэлэй эд бараа гаргаха цехэй худалариндэ стахановскэ худалариндэ үндэр бүтөөсөнүүдые туйланад. Мастер нүхэр Крылова ба Хороних гэгшэд үдэр бүригөө нормонуудые 150-200 процент хүрэтэр гүйсэдхэнэ.

Пивозаводой худалариндэ, албахагшадтай дунда олон тоото агитаторнууд худалариндэ үлээрхоорондын оршомбайдал тухай ба парти. правительствын тогтоолнууд тунша хооралдо, элмдхэд, ушналгануудые үнэрэнэ.

№ 1 Хлебзаводой бүхы бригадануудта худалариндэ үдэрэй гурим тухай Указые зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэдэбэ. Нүхэр Сапошенин хүтэлбэрлэдэг бригадын худалариндэ Указые найшаажа болото уялануудые абаба.

Бригадир нүхэр Сапошенко 10 үдэрэйгөө түсэбье болээрһоонь урид найн шанартайгаар гүйсэдхэхэ уялга абаба.

Трактористканууд эдибхитэйгээр хүдэлмэрилнэд

АЛМА-АТА. Таряалан дээрэ трактористканууд эдибхитэйгээр худалариндэ байна. Республика дотор хэдэн арбаад МТС-үүд хахад жэлэйгөө түсэбье дүүргэхэй. Аламесенскэ МТС-эй трактористска комсомолка Каржабуева жэлэйгөө даабарине дүүргэбэ. Казахстанай нилөөд олон басагад онһото машинануудые шудална. Мянгаан патриотконууд болбол фашистска нохсоудые бутасохихоор гартаа буу бариажа ошохо, ахадүүнэрээ ба эрэгтэйшүүдэ ямаршье минутта хадажа абахын тулада трактор ба комбайнын штурвалда хуухаар өөһэдгөө бэлдэжэ байһан.

РУДА МАЛТАГШАД ЭХЭ ОРОНОЙГОО УРДАХИ УЯЛГЫЕ ДҮҮРГЭНЭ

КРИВОЙ РОГ. Криворожско бассейна хахад жэлэйгөө программые болээрһоо урид дүүргэбэ. Союз дотороо түрүү Ильичын нэрэмжэтэ нахтын худалариндэ түсэбөө үзүү бүри эхэ руда үгэнэ. Нүүрһе малтагшад үдэрһөө үдэртэ 3 нормоо доошо бөшэ дүүргэнэ. Солото малтагша Алексей Семиволос даабариа июнид 23-да 402,8 процент, июнид 24-дэ 630,7 процент дүүргэбэ. Энэ үе хүрэтэр саг үргэлжэ 4-4 нормо дүүргэдэг аад, харин мүнөө 5-һаа доошо бөшэ нормо үгэхэ гэжэ шийжэбэ. Криворожский худалариндэ эхэ оронойгоо уриа өөбөднгөө уялгые хүндэтэйгээр дүүргэжэ байһан.

СОВЕТСКЭ ПАТРИОТКОНУУД УЛААН АРМИДА БОДОТООР ТУАЛНА

ПЕТРОВЗВОДСК. Эхэ оронойгоо урда нангил уялгана дүүргэхөө ошогшодой эхэнэрүүд ба эгэшэдүүнэр үдэрһөө үдэртэ республикын фабрика, завод ба лесопунктуудта ерөөд. Эдэнэр ажал худалариндэ дээрэ эршүүдтэ ба ахадүүнэрээ халажа орохо хүсэлтэй байһанаа мэдүүлэнэ. Тийн, хэдэн эхэнэрүүд Лесосинска лесопункта худалариндэ ерөөд. Тэндэ эдлэрые багтайгаар утгалһан байна. Тэднэй үхихүүдтэ хүүгэдэй сагта эльгэбэ. Эхэнэрүүд техническэ курсуудта хабаадуулагдаа. Эдэнэр хаяар трактортай рульта хууха байһан.

—Манай эхэ ороной мүнөө иймэ аюулда орол байхадань бидэнэр мун байжа шадалагуйбди. Бидэнэр агрегадуудайнгаа дэргэлэ ажаллажа, манай түрэл Улаан Арми авиаци ба Улан-Сэрэгэй Флотдой илалтынь бэлдэхэбди.

Эхэнэрүүдтэй дунда угаагэх патриотическа дэбжэлтэ боложо байһан тухайда Советскэ Союзтэй бүхы хизаар нутагуудһаа мэдээсэнэ. Орджоникидын нэрэмжэтэ заводто 100 эхэнэрүүд фронтдо ошоһон эршүүдтэй ороноо худалариндэ дуралхалтайгаар ерөөн байһан.

Советскэ арадай патриотическа дэбжэлтэ, олон нийтын ажалай героизм үдэрһөө үдэртэ үзэгдөгуй эхээр уржажа байна.

1940 ондо сагаанфиннуудтэ эсэргүү байлдаанда шархатаһан шифофавальщик нүх. Шонов Ильичын нэрэмжэтэ, Ленинградска заводто ерөө. «Иймэ сагта,—тэрэ мэдүүлэб,—тэхэмжэ абаад хууха аргамгүй. Фронт дээрэ ошоһон нүхэдэе халахын тулада дүй дүршлэше, хүсэ шадалашье шамда хүсэд бии».

Дайнай эхилһэн түрүүшын үдэр Ростов-Дондохы нэгэ заводто 20 пенсионер эрхим токарьнууд, котельщикүүд, строгальщикүүд, формовщикүүд ерөөд. «1918 ондо бидэнэр немецүүдтэй тэмсэе һэмди» гэжэ тэдэнэр мэдүүлгэнүүд соогоо бөшөөд.

Маск Гельцын нэрэмжэтэ завод дээрэ стахановец механик нүх. Тият гэгшэ харюусалгата механикнүүдые холбожо дүүргэсээрэ гурбан сутка соо заводдо гаража ошоогуй. Энээнэй хүүдэе гурбан час амараад, өөрынгөө нүхэдэй худалариндэ туһалалсажа захалаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ машинабайгуулын завод дээрэ котельщик нүх. Воробьев гэгшэ Улаан Армида ошоһон дүрбэн худалариндэ орондо ажаллаа. Мастер нүх. Антонов туһалагша нүх. Башмаковтой хамта агрегаттаа шэнэ арга тухээрэд, үйлдэриин бүтөөсые эрид дээшлүүлэбэ, тэрэнэ армида ошоһон 5 худалариндэ хэхэ ажалынь бүтөөнэ.

Колхозно малажалаа элбэг ехэ тэжээлээр хангая

Манай луговодууд

Эрхим стахановец-луговод нүхэр Мунко Лубсанов хэдэ үбгэн наһатай болобошье колхозой ажалыг хүндэдлэг, дураагдаг, аша үргэтэйгөөр хүдэлмэрилдэг юм.

Герасимовска агротехническэ үргэнөөр хэрэглэнэйнгээ ашаар, өөрийнхөө туршилтын участок дээр үндэр ехэ үбнэ ногоо ургуулаа. Мүнөө жэлдэ манай звенководууд нүхэд Лубсанов, Жапов тэгшд гектар бүрнөө 40 центнернээ доошо бэшэ үбнэ хуряаха байһандаа эгитгэнэ.

Энэ жэлдэ манай колхоз үбнэ хуряагдааг эмхитэйгээр бэлдхөөн ба хараагдаһан болзор дотороо дүүргэжэ шадахабди. Машина зэбсэгүүд маша хайнаар заһабарилгаданхай, 20 косилка, 16 морин тармуур, 100 гар тармуур ба бусад хэрэгсэлүүд дүүрэн бэлдхэдээ.

Хуряалгын үедэ полигическэ нийтийн хүдэлмэринэ үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө партийна эхидь организаци тусгаар анхарха ёһотой. Юуб гэхэдэ, үнгөрһэн жэлдэ энэ шухала хүдэлмэри хангалтагүй байһан ба ханын гэштэе гаргагдадаггүй һэн.

Манай колхозойхид социалистическэ мурысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхын үбнэ хуряалгыг үнэтгэгдгөөр аймаг соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэдди.

Л. ГАРМАЕВ—Ленинэй нэрэмжэтэ (Зэдэ) колхозой түрүүлэгшын орологшо.

САБШАЛАНГЫЕ ШАНАРЖУУЛНАЙ АШААР

Мүнөө жэлдэ меллиоративна хүдэлмэринэ манай колхоз үргэнөөр дэлгэрүүлхынгээ ашаар, сабшаланг дээрэ үндэр баян үбнэ ургуулжа байһабди. 974 гектар сабшалангай газар хубаг кананаар унаагдана. Эртэйтэй ба эмэгтэй колхознигуудай сусаршагүй оролдолгоор хэдэн дахин сабшалан дээрэ олоороо гаралгыг эмхидхэдди.

Сабшалан шанаржуулгада манай колхозой залуунууд, комсомоленууд угаа ехэ эдибхи гаргана. Залуу комсомолец-стахановец нүхэр Дымбурал Тогмитов түрүүтэй колхозно залуунууд хэдэн гектар газарта хубаг малтаа. Үбнэ хуряалгын үедэ тэнэнэй үүсхэлээр, эмхидхэгдһэн тухай комсомольско звено хүдэлмэрилхэ юм.

Наян үдэрнүүдтэ хуряалгын хүдэлмэринэ түлэг эхилхээр хараагдабди. Мүнөө жэлдэ үбнөнэй хуряалгыг урда урдынханаа онсо богонхон болзор дотор дүүргэхэ ёһотойбди.

Вера ЧАГУДРОВА—Кировэй нэрэмжэтэ (Зэдэ) колхозой парторганизациин секретарь.

Силосые зүбөөр дараха шухала

Силосые зүбөөр дарага угаа ехэ удхашадартай. Энэһнээ урда жэлнүүдтэ манай малшад силосые зоотехническэ турмай ёһоор хадагалжа шададаггүй, хайша хэрэгээр хандааг байгаа.

Мүнөө хабар, һү товарна фермын дэргэдхи силосые задалаад үзэхэдэманай уна шабар хоёрһоо ондоо юмэ тараагүй. Үлгэрһэн зун тэрэннэ дарахадаа минц лэ хоёр метр газарыг малтаад, халад бухал үбнэ хэһэн байгаа. Тийхэдэ бригадир ябһан колхозник Шиншарев тэгшэ нимэ хуурмаг хүдэлмэрингөө түлөө хатуу шангаар хэһэгдээ.

Манай Буденнын нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэлдэ силос дарагдаа шэнэ үүсхэл, эдибхи гаргаба. Силоснэ 5 нүхэ малтаабди. Наяар силоснэ байши барига дүүргэхээр караалнабди.

Башни барилгада колхознигууд олоороо хабаадалсаа. Гурба бригадирнууд хэдэн хайн хүдэлмэрилэгшэныг силос дарагдаа томиллод байна. Правленин зүгһөө силос дараалгын хүдэлмэринэ коммунист нүхэр Вершинин хүтэлбэрилхэ юм.

Силос дарахадаа халхай, сорго, ларан сээг, тэжээлэй капуста гэхэ мэтын зүйлнүүдэе холижо даралсаха шухала. Энэһнээ гадна, сабшалангаггүй жалга жабһанай үбнэ ногоо хуряажа силос болгохо байһабди.

Нэгэ үгөөр хэлбэл, ерэхэ хабар манай үхэр малнууд шэмэтэ тэжээлээр дутахагүй байха. Энэжэныг гүйсэд бөөтүүлжэ шалха байһандаа эгитгэнэмди.

Ф. КУЗНЕЦОВ—Зэдэн аймагай, Буденнын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгш.

Турнепс таригда болохонмай

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын зорилгоор, элдэб корнеплодуудай ба силоснэ культурануудай тарилга хэжэ байһабди. 24 гектар газарта корнеплод, тэжээлэй капуста, тэрэнэй 10 гектарта турнепс таригдабди.

Энэһнэй урда тээ нимэ ургамагнуудыг таригдаггүй һэмди. Мүнөө жэлдэ наран сээг, свекло, американска хяг гэхэ мэтын культуранууд таригдаһан байна.

Шэмэтэ тэжээлэй ургамагнуудыг таригдаа манай колхозой стахановецүүд нүхэд Сипошкин, Дунаева, Кожевников гэгшэд эрхим жэшээ харуулаа. Нүхэр Дунаева оговордо бригадада хүдэлмэрилхэ зуураа, свекло ба турнепс тарилгада ехээр туһалба.

Колхозойманай герасимовска звеногойхид сабшалангай газарыг шанаржуулгаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ. Илангаяа меллиоративна хүдэлмэри хайнаар ябуулагдаһан байна. 7 гектар намаг газар сээрлэгдээ.

Энэ жэлдэ манай колхоз хамтынга малуудта унахоор элбэг байн тэжээлыг байгуулжа шалха бүхи аргабайдагтай ба байгуулханыг байна. Сабшалан хадалангай газараар баянш. Имангал хүдэлмэринэ зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй гэсэнэ.

П. КОЖЕВНИКОВ—Зэдэн аймагай, «Пятилетка» колхозой түрүүлэгш.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой (Селенга) хүүгд солото луговод нүхэр Санниевай хүтэлбэрээр сабшалангыг шулуу модонһоо сээрлэнэ байна. П. Михайловай фото.

Дзержинскийн нэрэмжэтэ завод (Днепродзержинск) рационализаторнууд. Инженер теплотехник нүхэр Погорельый ба № 3 мартовскэ цехэй начальнигы орологшо нүх. Орман гэгшэд мартовскэ пешэнэй халуунайн хусшадаль дээшлүүлхэ шэнэ арга олоһон байна.
Г. Ургинвичын фото (ТАСС-эй фотохронико).

ТҮРҮҮШЫН 70 ГА САБШАГДАБА

Прибайкальска аймагай «Новый Путь» ба «XVII съезд Советов» (Тарахановска сельсовет), тэршэлэн «Красный Партизан» колхозууд үбнэ хуряалгада ороо. Эдэ колхозуудай сабшалан дээрэ 12 косилка ба 130 колхозник гаралжа, 70 га үбнэ сабшаба. Ойрын үдэрнүүдтэ үшөө 6 колхозууд үбнэндэ орохоор байна.

Хамагай түрүүндэ, хоёрдохо сабшалаха унаһан ба намаг сабшалангыг сабшажа ахилб.

Ф. Воронцов.

ТАРЯА ХУРЯАЛГАДА БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

БНЧУРА «Коминтерн» колхоз (Ара Хэрээтын сомон) үбнэ хуряалгын бүхи машина зэбсэгүүдтэ: 9 косилка, 9 морин тармуур ба гар зэбсэгүүдэ хусад заһабарилжа дүүргээ. Мүнөө 3 хүнөөр эмхидхэгдһэн кузнецүүдэй звено таряа хуряалгын машинэ зэбсэгүүдтэй заһабарилга ороод байна. 4 жатка заһабарилгад.

Д. Юсунев.

САБШАЛАН ДЭЭРЭЭ МАЛАА ХАРУУНАЛНА

Зэдэ Үшөөтэйн сомоний Дорж Базаровай нэрэмжэтэ колхоз сабшалангайгаа газарыг хайса үтэгжүүлжэ, үндэр ургаса абажа, хамтынга малажалыг тэжээлээр хүсэд хангахын орондо, харин мүнөө хүрэтэр сабшалангайгаа газар дээрэ үхэр малаа харууналжа байна.

Нимэ байдал саашадаа тэсэмээр бэшэ. Сабшалангайгаа газар дээрэ малаа харууналжа ядаллыг энэ гэнээр зогсохо шухала.

Н. Рабаев.

Дайнай фронтнууд дээрэ

Англо-Германин фронт дээрэ.

Июнин 27-ой үглөөгүүр, үдэр ба үдэнгэлэн Англин авиаци болбол хойто Францидахи немецүүдэй эзлһэн территорияд хэдэн дахин довтолбо гэжэ Англин авиаци министрствын мэдээн соо заагдана. Германин аэродромууд, сэрэгүүдтэй сугларһан газар, артиллерийн позици ба Блжу Лялин машинабайгуулгын заводууд бомбодогдо. Июнин 27-ной һүни Англин самолетууд Фегезагдахи ажайлхээрһин объектнуудыг, мүн Эмленэй, Вильгельмсхафенэй, Куксхафенэй, Ольденбургын, Виллин, Хелдерэй (Голланди) ба Дюнкеркын (Франци) объектнуудыг бомбодоб. Тэндэ туймар болоо. Германин мэдээнэй ёһоор, Бремендэ олон артиланууд хандаргадба.

Англин мэдээсэлнүүдтэй ёһоор, июнин 27-ой һүни Германин авиаци ехэхан эдибхи гаргаба ха. Баруун, баруун-урдахи ба зүүн Англида, мүн тэршэлэн урдахи

Уэльсын хэдэн пунитнууд дээрэ бомбо хаялба.

Германин мэдээнэй ёһоор, Германин самолетууд зүүн-урдахи ба зүүн Англин аэродромууд ба портын барилгануудта довтолбо. Англин эрье шадар Германин бомбардировщицууд Англин 6 агаанай пароходуудыг шэнгэжэ, нэгтэнь гэмтэбэ.

Сирида, Дамаскын секторта де Голлийн сэрэгүүд Сирийн столицанаа зүүн хойшо 55 миль дабшаба гэжэ Рейтер агентств мэдэсэнэ. Тадморье (Пальмира) тойроод -усад шалга байлдаан боложо байна. Англин унан-сэрэгтэй флот Францин позицинуудыг бомбодоб.

Италийн мэдээнэй ёһоор, хойто Африкада артиллерийн ба авиацин ябуулга хэхан тэмдэглэгдэнэ. Италийн самолетууд Тобрунге бомбодоб. Англин авиаци Триполи ба Бенгазида довтолго хэбэ. Абиссинида Галла ба Сидомо областда байлдаад үргэлжэлһөөр. Июнин 27. (ТАСС).

Фашистска Германи—концентрационно лагерь мүн

Дайнай эхилхэ үедэ, фашистска Германин концентрационно лагеринуудта ба турмэнүүдтэ 136598 «найдалгүй» хүнүүд тулжа байгаа һэн. Тийхэдэ дайгүй, үшөө амгалан үе байгаа. Мүнөө үедэ хивалтэна байгшадтай тоо хэдэн дахин олоороо гэжэ Америкын «Уик» журнал бэшэнэ.

Хэдэн зуугаад мянгаад, багаад, хүбүүд ажалтай повинность гэнэ нэрэтэй тухай лагеринуудта байдаг. Тухай мэдээнэй ёһоор, Германида эхэнэрэй хоёр мянга гарта лагеринууд—«ажалай повинность» бий юм. Тэндэ ямар зэриг гуримтай байһаниһень «Франкфуртер цейтунг» газетин эригтэ дээ мэдэгдэнэ. Тэрэ хадаа илгэжэ бэшэнэ: «ажалай повинность дүүргэжэ байһан басагадһаа гайдала харггүй». Үглөөнэй үүрһөө эхилхэд үзһин харанхы хүрэтэр үргэлжэдэг хүдэлмэри, муу эдөө хоол, фашистска бандиудтай эрлиг ааша ба хараал—агэ бүхи хидда залуунуудыг зэбсөөн, туялана.

эмэгтэй, нэгэшье хүүгэд Германида байхагүй, — гэжэ Германин арадыг ходогша Гитлер хаяхал мэдүүлһэн байха юм.

Фашистска зонхилгошод болбол Германин арадыг ядуу тулоур байлдада оруулаа. Хүдэлмэршдэй ажалтай заахан байһан ажилгынь бүри бага болгондоно: Америкын хэсгэлэй мэдээнэй ёһоор, Германин ажалшадтай салгинтай хахад шахуу хубинь налог г. м. бусад түлбэршүүдтэ гаргашалагдаг юм. Германида саг үргэлжэни ба саг зуурын элдэб налогуудһаа гадна, үшөө 24 зүйлэй налогууд бий юм.

Зэриг шаруун терророй ябуулгадодотыг һаа, Германин ажалшан ажалтай дурагуталга ба зэбүүрхэлтэнь үдэр бүри ургана. Германида томо забастовкы болохо ябадал,—«Уик» журнал бэшэнэ,— мүнөө юрын үзэгдэл болонхой.

Таряашанай цундшыг зэбүүрхэлжэ ургана. Зарим хэдэн нотагуудта илангаяа Виллин райондо, таряашадһаа булжажа абаһан таряа хадгалаатай байһан гүрэнэй складуудыг шатааха ушарнууд олоһорбо гэжэ «Уик» журнал заана.

Америкын корреспондент Германин байдал тухайда бэшэнэ

НЬС-ТОРК, июни 28. (ТАСС). Байхан Германиһаа бусалж, Америкын «Тайм» журналай корреспондент илгэжэ мэдүүлнэ: Германин арад зон болбол дайнда ба ажабайдалайнгаа муужарһанда тон ехээр зэбүүрхэнэ. «Үглөө бүри,—

корреспондент бэшэнэ,— Берлиндхи барилганууд дээрэ нимэ дозулгунууд татагдана: «Арадууд илгэтыг туйлаха!», «Адуурша Гитлерыг усадха!» г. м.».

ЛЪЕЖДХИ ГЕРМАНИН СКЛАДЫЕ ШАТААБА

«Брюсселер цейтунг» газетин мэдэсэлнэй ёһоор, хаяхан Льежтэ Германин армийн нэгэ склад шатаагдаба. Льеж гордой арад зондо ба ехэ Льежэй составта оросоһон провинциин общинануудта сэрэгтэй комедатурин начальник 500 мянган франк яла төхөбө.

СИРИИЗЭ ИТАЛЬЯНЕЦУУДЫЕ АБААШАЛГА

ЛОНДОН, июни 28. (ТАСС). Нүүшлын 2 үдэртэ 200 гаран итальянцууд, тэрэ тоодо консулятуу, чиновлунууд ба тэтэрэй бүлгэнэр Сириһээ Стамбул эрбэ гэжэ Рейтер агентствын Стамбулдахи корреспондент мэдэсэнэ. Мүн эрэгшэд илгэжэ мэдүүлбэ: Ойрын сагта Сириһээ үшөө 3.000 шахуу итальянцууд гараха байна.

Редакторай уялгыг дүүргэжэ **Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРУУДА

Прогресс	Александр Невский
Эрдэм	Манай колхозой хүнүүд

АДУУ МАЛЫЕ ШЭМЭТЭ ТЭЖЭЭЛЭЭР ХАНГАХЫН ТҮЛӨӨ

«Улаан Үшөөтэй» колхоз арба гаран мянган толгой адуу малтай юм.

1939—1940 онуудай торшо соо 7 ферма, тэрэ тоодо хоёр моринтой товарна фермэ байгуулаа. Энэ орловско, английска гэхэ мэтын томо үүлтэрэй арба гаран толгой азарганууд бии. Тус колхоз энэ жэлэй 5 харын торшо соо томо үүлтэрэй азаргануудһаа 160000 түхэртэй олзо оруулһан байна.

«Колхозуудлахы малажалда үбнэ тэжээл элбэгжүүлхэ тушаа хэмжээнүүд тухайда» СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советтэй тогтоол болбол колхозно хамтын малажалай саашадаа хүгжэлтэдэнь онсо удхашанартай.

«Улаан Үшөөтэй» колхозойхид энэ тогтоолыг бөөлүүлхэ тушаа хэдэн шухала хэмжээябуулгануудыг бөөлүүлжэ эхилэ гэбэл: американска хяг — 10 га, ногоон соломо—210 га, корнеплод—20 гектар г. м. тариан байна. Тус колхозой герасимовцууд нүхэд Буда Идамжапов ба Ринчин Цыбиков гэгшэд энэ жэлдэ элбэг ехэ үбнэ ногоо ургуулхын түлөө эршэмтэй шударгуугаар ажаллэжа байна. Нүхэр В. Идамжапов

«Улаан Үшөөтэй» колхоз энэ жэлэй үбнэ хуряалгыг эрхим бэлдхэлтэйгээр угтахан. Үбнэ хуряалгада хэрэглэгдэхэ машинанууд хайнаар заһабарилгадана. Мүнөө, 17 морин тармуур, хорбод косилка, 45 аса, 150 гар тармуур ба 85 гар хажуур бэлэн болгондонхой. Нёдондо 95 хүн гар хажуураар сабшалан байбал, энэ жэлдэ 145 хүн сабшаха байна. Энэ жэлдэ эхэнэрүүд үбнэ хуряалгада илангаяа олоор гараха юм.

Шэнэ тогтоолой ёһоор, ганцахан лэ эдлүүрийн сабшалангыг хэрэглэхэ бэшэ, мүн тада дайдаар ургадаг элдэб ливын буртаг үбнэ, халаахай, үрмэднэ ба бусад үбнэ ногоо хуряаха ёһотойбди. Үшөөтэй нотаг хадаа халда намагаар баян юм. Теэд, үнгэргэжэ жэлнүүдтэ энэ сабшалангагүй дэмэ хоосортог һэн. «Улаан Үшөөтэй» колхоз 1940 ондо 200 шахуу гектар намагай халда сабшалангайгаа ашаар, энэ жэлдэ арба гаран сомоо үбнэ амжаһан байна.

«Улаан Үшөөтэй» колхозойхид мүнөө жэлдэ 250—300 гектар намаг сабшаха түсэбтэй. Гэхэ зуура, тус колхоз болбол намаг газарыг хатааха тухай оролдогто гарганагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ меллиоративна хүдэлмэринэ үргэнөөр дэлгэрүүлбэл, энэ мил 200 гектар бүүл,

харин 500 гаран гектар сабшалангай болохо арга байдаг бии. Тиймэнээ, тус колхозойхид энэ хэрэгтэ анхарал табижа уялдагтай.

Колхозой партийна эхин организациин секретарь нүх. Данцаролов, правленин түрүүлэгшэ нүх. Ф. Иванов, залуу коммунист, колхозой зоотехник нүх. Павлов гэгшэд колхоздохи малажалда үбнэ тэжээл элбэгжүүлхэ тухайда правительствын тогтоолой удхашанарыг ба энэһини бөөлүүлжэ тушаа үүргэнүүдэ хайса мэдэнэ. Гэбэшье, энэ колхозой хүдэлмэрид дутуу зүйлнүүд үшөө олон бии. Үбнэ хуряалгын ба силос дараалгын түсэб мүнөө болотор бригада ба звено бүхэндэ хүргэгдөөгүй.

Колхознигуудай дунда агитационно-билтууламжын хүдэлмэри хамгалтагүйгөөр ябуулагдаша. Олонхи колхознигуудын, илангаяа колхозой центриһээ холо газарта—малажалай фермэнүүд, гуртнууд дээрэ байһан малшад үбнэ тэжээлэй бэхи база байгуулжа тухай правительствын тогтоолой үшөө танисаадуи. Мүн, колхозой центриһэе байдаг колхознигууд энэ тогтоолыг хайнаар мэдэнгүй.

Социалистическэ малажалыг хүгжөөлгэдэ дулаан байра онсо шухала. Теэд, тус колхозой хү-

тэлбэрилэгшэд энэһини мэдэбэшье, зоотехническэ барилгыг унжагайруула. 100 толгой эбэртэ томо малай багтахыа 1 байр барилгахы ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр тэрэнэй хүдэлмэринэ эхилдэдүй. 700 толгой хондой байха овчарин аяар хэзээ барилдажэ эхилбэшье һаа, мүнөө хүрэтэр дүүргэбөөгүй. Харин, мянгаад шубуунай багтахыа нэгэ байра хаяхан дүүргэгдһэн байна.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд болбол хүдэлмэриндэй хомор дээрэһээ нимэ байдал тохөөлдөө гэжэ мэдүүлнэ. Теэд энэнь шалтагаан бэшэ. Мүнөө жэлдэ энэ Татарск АССР-һээ 13 бүлэ айл, хамта 50 шахуу хүн нүүжэ ерһэн байна. Тэднэрэй арбаад хүниһнь эрхим мэргэжэлтэй модоно дархашууд юм. Тэрэһнээ гадна, колхозонд арба гаран дархашуудһаа бүридһэн барилгын бригада бии.

Энэ бригадыг бусад хүдэлмэридэ табишгүйгөөр, имангал зоотехническэ барилгада хэрэглэхэ тон шухала болоо.

Колхоздохи малажалыг элбэг ехэ тэжээлээр хангаха ябадал гүрэнэй шухала удхатай хэрэг мүн. Улаанүшөөтэйнихид үбнэ хуряалгыг богонхон болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулахыг лэбтай.

Г. Нимбуев.